

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/418/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714215513
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6714215513.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Amy Odalošovej, v právnej veci navrhovateľky H. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom Ul. A.. H. XX/XX, XXX XX H., zastúpenej splnomocneným zástupcom X. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom Ul. A.. H. XX/XX, XXX XX H., proti odporcovi JUDr. Stachovi Chladnému, súdnemu exekútorovi, Exekútorský úrad so sídlom Stráž 3/223, 960 01 Zvolen, IČO: 42 009 766, právne zastúpenému JUDr. Juraj Rybár, advokát s. r. o., Advokátska kancelária so sídlom Stráž 223, 960 01 Zvolen, IČO: 47 252 952, v konaní o náhradu škody, na základe odvolania navrhovateľky a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 8C/180/2014-109 zo dňa 25. 03. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým návrh zamietol (prvý výrok) **p o t v r d z u j e**.

Rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania (druhý výrok) **z r u š u j e** a vec mu v tomto rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“, resp. „prvostupňový súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 25. 03. 2015 návrh navrhovateľky zamietol (prvý výrok). Odporcovi trovy konania nepriznal (druhý výrok).

Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom na začatie konania domáhala zaplataenia náhrady škody vo výške 66,- Eur s príslušenstvom z dôvodu, že na Okresnom súde v Komárne bola voči nej vedená exekúcia pod sp. zn. 13Er/932/2012 pre vymoženie sumy 200,87 Eur a to zrážkami z jej invalidného dôchodku. Odporca v pozícii súdneho exekútora jej zablokoval účet, na ktorom boli finančné prostriedky patriace výlučne jej maloletému dieťaťu X. M., nar. XX. XX. XXXX. Tieto finančné prostriedky sú vyňaté zo zákona spod exekúcie a uvedený stav pretrváva i po skončení exekúcie.

Okresný súd zistil, že na Okresnom súde v Komárne (ďalej aj „exekučný súd“) bola vedená exekúcia pod sp. zn. 13Er/932/2012 pre vymoženie sumy 83,46 Eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu - rozsudku Okresného súdu Komárno sp. zn. 13C/67/2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 05. 04. 2012 a vykonateľnosť dňa 09. 04. 2012. Odporca (v pozícii súdneho exekútora) vydal exekučné príkazy na začatie exekúcie zrážkami zo mzdy z iných príjmov, ktoré bolo doručené Sociálnej poisťovni - ústredie Bratislava, ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava a prikázaním pohľadávky z účtu v banke, ktoré boli doručené peňažným ústavom v Slovenskej republike. Na základe sťažnosti navrhovateľky Slovenská komora exekútorov vo svojom stanovisku zo dňa 28. 01. 2013 oznámila, že odporca vykonal v súlade so zákonom len zabezpečovacie úkony vo vzťahu k jej majetku. Prostriedky, ktoré nepodliehajú exekúcii odpísaním z účtu v banke, sú striktné vymedzené podľa § 104 Exekučného poriadku, preto považoval jej sťažnosť za neopodstatnenú.

Okresný súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný, a preto ho pre neunesenie dôkazného bremena navrhovateľkou v celom rozsahu zamietol. Navrhovateľka totiž neoznčila žiaden dôkaz ohľadne účtu, na ktorom mali byť zablokované peniaze, ktoré nepodliehajú exekúcii. Podľa názoru okresného súdu odporca žiadnym spôsobom pri výkone exekúcie nepochybil, pretože po vydaní upovedomenia o začatí exekúcie má súdny exekútor nielen právo, ale aj povinnosť zablokovať účty povinnej, resp. dožadovať sa zrážok z príjmov povinnej. Povinnosťou navrhovateľky bolo oznámiť, že na jej účte sú prostriedky, ktoré nepodliehajú exekúcii. Splnenie uvedenej povinnosti navrhovateľkou nebolo preukázané. Okresný súd ustálil, že odporca nespôsobil navrhovateľke škodu žiadnym postupom, ktorý by odporoval zákonu, čo je základným predpokladom pre náhradu škody. Z uvedených dôvodov návrh v celom rozsahu zamietol.

Okresný súd ďalej uviedol, že je vecne a miestne príslušný na konanie, pretože na konanie je príslušný všeobecný súd účastníka, proti ktorému návrh smeruje t. j. Okresný súd Zvolen, v ktorého obvode má sídlo odporca, a teda nebol dôvod vec postúpiť Krajskému súdu v Nitre.

V súvislosti so žiadosťou splnomocneného zástupcu navrhovateľky o odročenie pojednávania v dôsledku jeho práceneschopnosti okresný súd konštatoval, že splnomocnený zástupca navrhovateľky nedoručil vyjadrenie ošetrojúceho lekára ohľadne zdravotného stavu účastníka alebo jeho zástupcu, ktorý mu neumožňuje účasť na pojednávaní a nie je schopný bez ohrozenia svojho života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť takéhoto pojednávania (§ 119 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej aj „O. s. p.“). Z uvedeného dôvodu okresný súd pojednával v neprítomnosti navrhovateľky a jej splnomocneného zástupcu.

O náhrade trov prvostupňového konania okresný súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 v spojení s ustanovením § 150 ods. 1 O. s. p. Síce odporca bol v celom rozsahu úspešný, avšak nepriznal mu náhradu trov konania spočívajúcu v trovách jeho právneho zastúpenia, pretože ich považoval za neúčelné. Okresný súd považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa skutočnosť, že odporca je súdnym exekútorom, ktorý v rámci výkonu svojej činnosti a svojich odborných vedomostí sa musí vedieť sám zastupovať na súde, a teda jeho zastúpenie advokátom resp. advokátskou kanceláriou nepovažoval za potrebné na účelné bránenie a uplatňovanie práva.

Proti rozsudku okresného súdu navrhovateľka podala v zákonnej lehote odvolanie. Uviedla, že okresný súd konal jej v neprítomnosti a to i napriek tomu, že podala žiadosť o odročenie pojednávania zo závažných zdravotných dôvodov. Tieto skutočnosti zákonný sudca nebral do úvahy a pojednával bez jej prítomnosti, a teda došlo k nezákonnému postupu súdu. Z uvedených dôvodov žiadala rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu „v jej spádovej oblasti“.

Proti rozsudku okresného súdu, konkrétne do výroku ohľadne trov prvostupňového konania (druhý výrok), odporca podal v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd zrušil výrok rozsudku o trovách konania vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania. V odvolaní uviedol, že návrh navrhovateľky bol zamietnutý, a preto mu mala byť priznaná náhrada trov potrebných na účelné uplatňovanie práva podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O. s. p. I napriek tejto skutočnosti mu okresný súd náhradu trov nepriznal prihliadajúc na ustanovenie § 150 ods. 1 O. s. p., pretože podľa názoru okresného súdu nebolo účelné, aby súdny exekútor, ktorý vystupoval v pozícii odporcu, bol zastúpený v konaní advokátom, keďže v rámci svojej činnosti a svojich odborných vedomostí sa musí vedieť zastupovať na súde sám. Uvedeným rozhodnutím došlo k porušeniu jeho ústavných práv, a to práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2, ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Poukázal na to, že si zvolil advokáta so sídlom v rovnakom meste ako sa nachádza sídlo jeho exekútorskeho úradu. Jeho právny zástupca nespôsobil predĺžovanie konania a riadne sa zúčastnil na pojednávaní. V čase pojednávania konaného dňa 25. 03. 2015 odporca v pozícii súdneho exekútora mal úradné hodiny, a teda si plnil svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zákona. Z uvedených dôvodov trovy právneho zastúpenia je potrebné považovať za účelné. Záver prvostupňového súdu týkajúci sa schopností súdneho exekútora zastupovať sa v súdnom konaní bez právneho zastúpenia advokátom je v rozpore so zákonom, pretože obmedzuje práva súdneho exekútora vo vzťahu k možnosti zvolenia si svojho právneho zástupcu v súdnom konaní. Samotné právne vzdelanie súdneho exekútora nemôže automaticky znamenať prekážku náhrady trov konania predstavujúcu náhradu trov právneho zastúpenia advokátom. Postupom prvostupňového súdu, ktorý vykazuje známky svojvoľného a arbitrárneho výkonu súdnej moci, ako aj nesprávnym právnym posúdením veci došlo podľa jeho názoru k porušeniu zákona, k zásahu do jeho práv a právom chránených záujmov.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporcu žiadala jeho odvolanie „zamietnuť“, pretože jeho odvolanie považuje za nadbytočné. Jeho postup považuje za špekulatívny so zámerom obohatiť sa na „cudzej biede“.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky žiadal, aby odvolací súd výrok rozsudku, ktorým zamietol návrh navrhovateľky ako vecne správny potvrdil. Podľa jeho názoru boli splnené všetky zákonom požadované podmienky pre to, aby okresný súd mohol vec prejednať v neprítomnosti navrhovateľky a vec v jej neprítomnosti rozhodnúť. Ďalej zdôraznil, že miestne príslušným na prejednanie veci je Okresný súd Zvolen.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým návrh zamietol (prvý výrok) potvrdil a vo výroku o trovách konania (druhý výrok) zrušil (§ 221 ods. 1 písm. f/ h/ O.s.p.) a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd zdôrazňuje, že je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.). Odvolacie dôvody navrhovateľky sa týkajú jedine nesprávneho postupu okresného súdu, ktorý vec rozhodol v jej neprítomnosti na pojednávaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolacie argumenty navrhovateľky uvedené v odôvodnení odvolania, odvolací súd v prvom rade skúmal, či v rámci prvostupňového konania nedošlo zo strany okresného súdu k takému procesnému postupu, ktorý by bolo možno považovať za odňatie možnosti navrhovateľky konať pred súdom.

Z ustálenej judikatúry vyplýva, že odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že okresný súd predvolal účastníkov konania na termín pojednávania konaného dňa 25. 03. 2015 riadne a včas (č.l. 95-98 spisu). Ďalej ich vyzval, aby na pojednávaní predložili alebo označili dôkazy a poučil ich o tom, že pojednávanie je možné odročiť len z dôležitých dôvodov (§ 119 O.s.p.).

Písomným podaním zo dňa 18. 03. 2015 požiadala navrhovateľka a jej splnomocnený zástupca o odročenie pojednávania z dôvodov: „... navrhovateľka je plne invalidná, čiastočne bezvládna, teda nie je schopná cestovať do Zvolena, preto žiadam o odovzdanie veci na Krajský súd Nitra a zároveň žiadam o odročenie konania vo veci, nakoľko t.č. mám PN na dlhšiu dobu, o čom Vám prikladám lekárske potvrdenie.“ V prílohe žiadosti splnomocnený zástupca navrhovateľky predložil fotokópiu „Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti“ vystaveného dňa 13. 03. 2015 so spätnou účinnosťou od 11. 03. 2015 S.. N. K., všeobecným lekárom pre dospelých (č.l. 104 spisu).

Okresný súd po oboznámení sa so žiadosťou navrhovateľky a jej splnomocneného zástupcu na začiatku pojednávania dňa 25. 03. 2015 vyhlásil uznesenie, že bude pojednávať v neprítomnosti účastníkov. Tento postup odôvodnil v písomne vyhotovenom rozsudku tým, že boli dané dôvody na prejednanie veci v ich neprítomnosti.

Odvolací súd uvádza, že s účinnosťou od 1. januára 2012 bolo do Občianskeho súdneho poriadku zaradené nové znenie ustanovenia § 119, podľa ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov (odsek 1). Účastník, ktorý navrhuje odročenie pojednávania, musí súdu oznámiť dôvod na odročenie pojednávania bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o ňom dozvedel alebo odkedy sa o ňom mohol dozvedieť, alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti ho mohol predpokladať. Návrh na odročenie pojednávania obsahuje najmä: a) dôvod, pre ktorý sa navrhuje odročenie pojednávania, b) deň, keď sa účastník o dôvode dozvedel, c) ak je to možné, uvedenie elektronickej adresy, telefaxu alebo telefónu, na ktoré súd bezodkladne oznámi, ako návrh posúdil (odsek 2). Ak je dôvodom na odročenie pojednávania zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu, návrh na odročenie pojednávania musí obsahovať aj vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že zdravotný stav účastníka alebo jeho zástupcu neumožňuje účasť na pojednávaní. Za takéto vyjadrenie sa považuje vyjadrenie ošetrojúceho lekára, že účastník alebo jeho zástupca nie je schopný bez ohrozenia života alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania (odsek 3). Predmetné ustanovenie bolo zaradené do Občianskeho súdneho

poriadku okrem iného aj za účelom zamedzenia obštrukcií účastníkov konania vyhýbaním sa účasti na pojednávaní najmä v súvislosti so zdravotnými dôvodmi a ospravedlňovaním ich neúčasti. Podľa prechodného ustanovenia § 372 O.s.p. k úpravám účinným od 1. januára 2012, na konania začaté do 31. decembra 2011 sa použijú predpisy účinné od 1. januára 2012.

V preskúmvanej veci žiadosť navrhovateľky a jej splnomocneného zástupcu o odročenie pojednávania určeného na 25. 03. 2015 neobsahovala zákonom požadované náležitosti. Okresný súd v danej procesnej situácii správne aplikoval ustanovenia § 119 ods. 2 a 3 O.s.p. a ustálil, že zdravotný stav účastníka (eventuálne jeho zástupcu) je dôvodom na odročenie pojednávania len v prípade, ak účastník nie je schopný bez ohrozenia života, alebo závažného zhoršenia zdravotného stavu sa zúčastniť pojednávania, pričom uvedené musí vyplývať z vyjadrenia ošetrojúceho lekára. Vzhľadom na absenciu takého vyjadrenia lekára okresný súd nekonal v rozpore so zákonom, pokiaľ pojednávanie neodročil.

Odvolačný súd poukazuje na to, že v prípade pojednávania bez prítomnosti účastníka, za podmienok predpokladaných zákonom, nemôže dôjsť k odňatiu práva účastníka konať pred súdom a zároveň nie je porušená ani zásada kontradiktórnosti sporového konania, pretože ustanovenie § 101 ods. 2 O. s. p. umožňuje súdu konať v dôvodných prípadoch v neprítomnosti účastníkov konania. Aj v prípade, ak účastník požiada z dôležitých dôvodov o odročenie pojednávania, ale súd mu neoznami, či jeho žiadosť vyhovuje, alebo nevyhovuje, je účastník povinný sa na pojednávanie dostaviť.

Pokiaľ okresný súd vec na pojednávaní prejednal a vo veci samej rozhodol, neodňal tým navrhovateľke možnosť konať pred súdom, nakoľko sa tejto možnosti sama zbavila tým, že sa na pojednávanie nedostavila, hoci bola na pojednávanie včas predvolaná (viac ako 5 dní pred termínom pojednávania) podľa ustanovenia § 115 ods. 2 O. s. p. Odvolačný súd je toho názoru, že dôvody uvádzané navrhovateľkou nebolo možné považovať za dôležité dôvody pre odročenie pojednávania podľa ustanovenia § 101 ods. 2 O. s. p., a preto navrhovateľka sama zmarila možnosť zrealizovať na pojednávaní svoje procesné oprávnenia (napr. navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom a k tvrdeniam protistrany). Súčasne v tejto veci neexistoval iný dôležitý dôvod na odročenie pojednávania.

Podľa právneho názoru odvolacieho súdu posúdil okresný súd vzniknutú procesnú situáciu správne a jeho procesný postup nemal za následok odňatie možnosti pred súdom konať (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 130/2013 z 24. 04. 2013 publikovaný pod R 132/2014).

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávannej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, okresný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako rozsudok prvostupňového súdu vo výroku, ktorým návrh navrhovateľky zamietol (prvý výrok), potvrdiť.

Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 142 ods. 1 v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. Uviedol, že odporca bol v konaní úspešný a uplatnil si právo na náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia, no i napriek tomu mu náhradu trov konania voči navrhovateľke nepriznal, pretože ich nepovažoval za účelné. V tejto súvislosti poukázal na to, že odporca je súdnym exekútorom, preto v rámci výkonu svojej činnosti a svojich odborných vedomostí sa musí vedieť zastupovať na súde sám, a teda ak mu vznikli trovy právneho zastúpenia, tieto nie sú účelné.

V prejednávannej veci ide o sporové konanie, v rámci ktorého bol návrh navrhovateľky zamietnutý. Z toho vyplýva, že odporca bol v konaní plne úspešný. V takom prípade sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania uplatňuje zásada zodpovednosti za výsledok v konaní (zásada úspechu), ktorej dôsledok je to, že účastník konania, ktorý bol v konaní úspešný, má nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania voči účastníkovi, ktorý bol v konaní neúspešný. Táto zásada má zákonné vyjadrenie v ustanovení § 142 O.s.p. (v prípade plného úspechu v konaní - v ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p.). Výnimku z tejto zásady

predstavuje ustanovenie § 150 O.s.p. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania a ak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania.

Ako už bolo uvedené, okresný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. i keď odporca bol v konaní plne úspešný a uplatnil si právo na náhradu trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia, náhradu týchto trov konania voči neúspešnej navrhovateľke nepriznal, pretože dospel k záveru, že trovy právneho zastúpenia odporcu sú neúčelné. V tejto súvislosti poukázal na to, že odporca je súdnym exekútorom, pretože mohol svoje práva hájiť i sám.

Odvolačný súd s uvedeným názorom okresného súdu nesúhlasí a považuje ho za vecne nesprávny. Podľa názoru odvolacieho súdu, okresný súd nesprávne interpretoval pojem „účelne“ nachádzajúci sa vo vyššie citovanom ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p. Pojem „účelne“ v citovanom ustanovení je potrebné chápať ako určitú poistku pred náhradou trov konania, ktoré buď priamo nesúvisia s konaním, prípadne pred nadbytočnými alebo nadmernými trovami. Vzhľadom k ústavne zaručenému právu na právnu pomoc nie je možné prostredníctvom uvedeného termínu vymedzovať kategóriu osôb, ktorá by tak z hľadiska právneho zastúpenia mala odlišné postavenie, a tak jej de facto upierať právo a voči ostatným ju diskriminovať. Účastníka nie je možné sankcionovať tým, že mu nebude priznaná časť náhrady trov konania predstavujúca náhradu trov právneho zastúpenia s odôvodnením, že sa vzhľadom na svoje právnické vzdelanie mohol v konaní brániť sám. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu ČR zo dňa 25.03.2014, sp. zn. I. ÚS 3819/13 (na ktorý poukázal i odporca v odvolaní), ktorý sa síce týkal riešenia otázky náhrady trov konania predstavujúcich trovy právneho zastúpenia účastníka, ktorý sa nechal v konaní zastúpiť advokátom, hoci sám je advokátom, ale tento nález je plne aplikovateľný i na prejednávajúcu vec, kde odporca, ktorý sa nechal v konaní zastúpiť právnym zástupcom - advokátom dokonca ani nie je advokát, ale je súdny exekútor, a teda má objektívne menšie praktické skúsenosti s vystupovaním v klasickom sporovom konaní.

Z citovaného nálezu ďalej vyplýva, že vyššie uvedený názor nie je možné považovať za absolútny, pretože v každom jednotlivom prípade treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom v podobných prípadoch (keď účastník je sám advokátom, respektíve ako v prejednávanej veci, keď je súdnym exekútorom) je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa skôr jedná o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zvolený zástupca je „z opačného konca republiky“, predlžovanie konania žiadosťami o odročovanie, zastupovanie v banálnych veciach, či snaha zvýšiť trovy konania protistrane a pod.).

V prejednávanej veci však nemožno konštatovať, že odporca (ktorý je súdnym exekútorom a teda má právnické vzdelanie) tým, že si v konaní zvolil za právneho zástupcu advokáta akokoľvek zneužíval svoje subjektívne ústavné právo na právnu pomoc, pretože za zástupcu si zvolil advokáta zo sídla prvostupňového súdu a priebeh konania žiadnym spôsobom nepredlžoval.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd rozhodol vecne nesprávne, keď na základe vyššie uvedeného skutkového a právneho stavu nepriznal odporcovi právo na náhradu trov konania, ktoré v tomto prípade predstavujú trovy právneho zastúpenia, pretože (ako vyplýva z vyššie uvedeného odôvodnenia) ním uvádzané dôvody nie sú a nemôžu byť relevantným dôvodom na to, aby odporcovi náhrada trov konania nebola priznaná s odôvodnením, že ide o neúčelné trovy konania a ani z dôvodu, že ide o výnimočné okolnosti hodné osobitného zreteľa (§ 150 ods. 1 O.s.p.).

Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že ide o inštitút, ktorý je výnimočným opatrením a je ho možné aplikovať iba v prípade, ak skutočne existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov súd celkom alebo sčasti neprizná. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri skúmaní, či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p. by mal súd prihliadnuť na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery všetkých účastníkov konania, t.j. zhodnotiť pomery nielen toho, kto by mal náhradu trov konania nahradiť, ale aj toho, komu by mali byť nahradené. Ďalej by mal tiež prihliadnuť na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku, na postoj účastníkov v priebehu konania a pod.

Odvolací súd zdôrazňuje, že záver súdu o tom, že ide o výnimočný prípad a že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých relevantných okolností konkrétnej veci.

Keďže ustanovenie § 150 ods.1 O.s.p. nie je možné považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednáwanej veci neexistujú okolnosti osobitného zreteľa, na ktoré treba pri ukladaní povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť, preto nie je možné ho vykladať tak, že je možné ho aplikovať kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

V ďalšom konaní bude preto úlohou okresného súdu opätovne rozhodnúť o trovách konania v zmysle vyššie vyslovených právnych názorov odvolacieho súdu.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.